

Tematika odgoja i obrazovanja u djelu Tomislava Ivančića

Vučković, Bruno

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:272842>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-26**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE**

Bruno Vučković

**TEMATIKA ODGOJA I OBRAZOVANJA
U DJELU TOMISLAVA IVANČIĆA**

Diplomski rad

Petrinja, rujan, 2022.

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE**

Bruno Vučković

**TEMATIKA ODGOJA I OBRAZOVANJA
U DJELU TOMISLAVA IVANČIĆA**

**Mentor rada:
izv. prof. dr. sc. Draženko Tomić**

Petrinja, rujan, 2022.

Sažetak

Rad prof. dr. Tomislava Ivančića prepoznat je širom svijeta, ali je blago hrvatskog naroda jer je utjecalo na razvoj i duhovni rast naroda. Knjige koje je objavio su plod četrdesetogodišnje ostavštine. Utemeljio je metodu hagioterapije. Liječenje duhovne duše i osvještavanje što duhovna duša jest Ivančićev je životni poziv. Njegov utjecaj na mlade od sedamdesetih godina prošlog stoljeća je stvarno novi mentalitet naroda. Trudio se odgojiti ljude kojima ide u susret na prigodnim susretima. Ivančić je ostavio dubok trag i u inozemstvu. Njegove knjige su preveden na više jezika.

U ovom radu su pobrojana neka od djela u kojima Ivančić piše o odgoju i obrazovanju. Njegovo pisanje o ovoj tematici je uvijek u nekom kontekstu, najčešće u kontekstu braka i obitelji, te u religijskim kontekstima u kojima piše o čovjeku kao djetetu Božjemu. Brojne religijski sadržaji njegovih tekstova ovdje su ostavljeni po strani, ali bi svakako mogli biti zanimljivi onima koji na taj način žele sagledati djelo prof. dr. Tomislava Ivančića.

Ključne riječi: odgoj, obrazovanje, vrednote, Tomislav Ivančić

Summary

The work of professor dr. Tomislav Ivančić is recognised all around the world, but is also a treasure of the Croatian nation because it influenced the development and spiritual growth of the nation itself. The books that he published are the roots of a forty-year legacy. He founded the method of hagiotherapy. The healing of the spiritual soul and awareness of what the spiritual soul is is Ivančić's calling in life. His influence on young people since the seventies has been a new mentality of the nation. He tried to educate people he meets at the occasional meetings. Ivančić has left a great mark abroad. His books have been translated into several languages. This paper lists some of Ivančić's works in which he writes about nurture and education. His writing on this topic is always in some context, most often in the context of marriage and family, and also in religious contexts in which he writes about men as God's children. Numerous religious contexts of his writings have been left aside here, however they could certainly be interesting to those who wish to have a look into the work of professor dr. Tomislav Ivančić.

Keywords: upbringing, education, values, Tomislav Ivančić

Sadržaj

Sažetak	1
Summary	2
Uvod	4
1. Životopis prof. dr. Tomislava Ivančića	5
3. Ivančić, T. (1982). <i>Oče</i> , Zagreb, Kršćanska sadašnjost.....	6
4. Ivančić, T. (2015). <i>Put do slobodnog čovjeka u Hrvatskoj i Europi</i> , Zagreb, Teovizija.....	7
5. Ivančić, T. (2010). <i>Hagioterapijska antropologija</i> , Zagreb, Teovizija.....	8
6. Ivančić, T. (2015a). <i>Čovjek, brak i obitelj</i> , Zagreb, Teovizija.....	11
7. Ivančić, T. (1995). <i>Liječiti brak i obitelj</i> , Zagreb, Teovizija.....	13
8. Ivančić, T. (2016). <i>Ozdravimo suvremeni brak</i> , Zagreb, Teovizija.....	15
9. Ivančić, T. (2016a). <i>Roditelji, učitelji i učenici</i> . Zagreb, Teovizija.....	16
10. Ivančić, T. (1997). <i>Ako oprostiš</i> . Zagreb, Teovizija.....	20
11. Ivančić, T. (2015b). <i>Kršćanska vjera spašava i liječi</i> . Zagreb, Teovizija.....	21
12. Ivančić, T. (2011). <i>Ostati uspravan</i> . Zagreb, Teovizija.....	21
13. Ivančić, T. (2016b). <i>Put u novi život</i> . Zagreb, Teovizija.....	22
14. Ivančić, T. (1993). <i>Otmjenost duše</i> . Zagreb, Teovizija.....	23
15. Ivančić, T. (2013). <i>Vapaj za dobrim ljudima</i> . Zagreb, Teovizija.....	24
16. Ivančić, T. (2015c). <i>Ne boj se, samo vjeruj</i> . Zagreb, Teovizija.....	25
17. Ivančić, T. (2008). <i>Bog preobražava</i> . Zagreb, Teovizija.....	26
18. Ivančić, T. (1993a). <i>Putevi puni nade</i> . Zagreb, Teovizija.....	26
19. Ivančić, T. (1998). <i>Gdje je izlaz</i> . Zagreb, Teovizija.....	27
20. Ivančić, T. (1991). <i>Za bolji svijet</i> . Zagreb, Teovizija.....	27
21. Zaključak	29
22. Literatura	30
Izjava o izvornosti diplomskog rada.....	31

Uvod

U prvom dijelu ovog rada nalazi se životopis s ključnim podacima iz života i rada prof. dr. Tomislava Ivančića. U drugom i ključnom dijelu rada djelomično je navedeno ono što se o odgoju i obrazovanju nalazi u ovdje izdvojenim knjigama prof. Ivančića. Druga literatura, tj. autori koji pišu o ovim ili drugim temama u djelu prof. Ivančića ovdje nisu konzultirani.

Pojmovi koji imaju vezu s ovom temom su hagioterapija, kao terapijska metoda za ozdravljenje čovjekove duhovne dimenzije. O hagioterapiji se najviše govori u knjizi *Hagioterapijska antropologija*. Hagioterapije proučava čovjeka s aspekta njegove duhovne duše. Kroz društvo i svijet je vidljivo kako djeca nisu odgajana sa sviješću da duhovna duša postoji. Ivančićev opus se često reflektira na brak što ćemo kasnije vidjeti i u knjigama o braku. Uloga u odgoju i obrazovanju djece najbolje se predstavlja kroz roman *Roditelji, učenici, učitelji*. Knjige Tomislava Ivančića mnogo govore o ranama iz djetinjstva. Kroz istraživanje Ivančićevog opusa, dolazi se do zaključaka kako je veliki poznavatelj ljudske psihe, a o njegovom radu pozitivno se izrazio i Ante Vučković, naravno uz druge autore.

1. Životopis prof. dr. Tomislava Ivančića

Tomislav Ivančić rođen je u Davoru 30. XI. 1938. godine. Preminuo je 17. II. 2017. u Zagrebu. Studirao je filozofiju i teologiju u Zagrebu i u Rimu 1960. godine, upisuje studij na Katoličkom Bogoslovnom fakultetu, filozofiju studira dvije godine, dok teologiju jednu. Na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu doktorirao je 1971. godine teologiju. Predaje od 1971. godine na Katoličkom bogoslovnom fakultetu (KBF) u Zagrebu. Bio je dekan KBF-a u mandatu 1998. – 2001. U rujnu 2001. izabran je za rektora Sveučilišta u Zagrebu. God. 2004. – 2014. člana je Međunarodne teološke komisije. God. 2010. postao je *profesor emeritus*. Na KBF-u je bio pročelnik na Katedri fundamentalne teologije. Bio je jedan od urednika časopisa *Bogoslovska smotra*. Bio je član uredništava i suradnik tuzemnih i inozemnih teoloških časopisa, te član Društva hrvatskih književnih prevoditelja. (Ivančić, 1997. str. 143)

Područja Ivančićevog znanstvenog rada su teologija i filozofija. Istražuje odnos teologije i filozofije, vjere i znanosti, ateizma i religioznosti, objave i vjere, Katoličke crkve i crkvenih zajednica, kršćanstva i drugih religija, pitanja teološke epistemologije i drugo. Osobito područje njegova zanimanja je istraživanje čovjekove egzistencijalno-duhovne dimenzije (hagioterapija). Tu otkriva nove zadobivanja psiho-somatskog zdravlja. U Zagrebu je osnovao 1990. godine Centar za duhovnu pomoć. U posljednjem desetljeću života školuje domaće i inozemne djelatnike za rad u centrima za duhovnu pomoć. (Ivančić, 2015a, str. 110)

Napisao je 80 znanstvenih članaka te 24 znanstvene knjige. Najznačajnije njegove knjige su *Susret sa Živim Bogom*, *Hagioterapijska antropologija*. Znanstveni i stručni članci prof. Ivančića objavljuvani su u domaćim i inozemnim časopisima (npr. *Bogoslovska smotra*, *Crkva u svijetu*, *Kateheza* i drugi), a desetak knjiga je prevedeno na strane jezike. (Ivančić, 2015a, str. 114)

2. Ivančić, T., Rechberg, A. (1994). *Molitva koja liječi*, Zagreb, Teovizija.

Knjiga *Molitva koja liječi* sadržava predavanja sa seminara koje je Ivančić vodio u Njemačkoj. Predavanja je priredila Andrea von Rechberg. Ivančić u ovoj knjizi ističe da kad djetetu nije dano dovoljno ljubavi od roditelja onda se rađa neprijateljstvo prema roditeljima. Sa svojih religioznih stanovišta Ivančić tvrdi kako čovjek već od začeca može biti ranjen. Tu ranjenost koja se s vremenom samo povećava valja iscijeliti (Ivančić, 1994, str. 21). Rane mogu biti zadobivene od predaka, pa je potrebno i njima oprostiti. Potrebno je oprostiti i roditeljima ako im u određenim trenucima nije bilo stalo do djeteta (Ivančić, 1994, str. 34).

U traumi, šoku ili strahu iz djetinjstva leži uzrok straha. Valja u uz pomoć religije krenuti od trenutka vlastitog začeca i osloboditi se tog straha koji je nastao kao posljedica grešaka i nedostataka roditeljske ljubavi. Kao nasljedne bolesti Ivančić daje primjer alkoholizma, mržnje i drugog. Ivančić u knjizi *Ako oprostiš* govori o izgubljenom sinu, ali u knjizi *Molitva koja liječi*. Ovdje stavlja naglasak na očeve reakcije: radost, ljubav. Otac je jači od krivnje djeteta. U knjizi *Ako oprostiš* ćemo se dotaći razloga zašto je očeva reakcija ispravan odgoj (Ivančić, 1994).

3. Ivančić, T. (1982). *Oče*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost.

Knjiga *Oče* govori o čovjekovom nebeskom podrijetlu, pa onda u tom kontekstu i o tom tko to poznaje dijete i raspolaže djetetom:

„Roditelji ne raspolažu djetetom. Njegova budućnost ostaje im tajna. Ni jedan čovjek ne poznaje sebe do kraja. Sami smo sebi tajna. Ponekad se sami sebe bojimo. Osjećamo da nismo gospodari sebe. Čiji smo? Kome pripadamo? U čijim je rukama naša sudbina?“ (Ivančić, 1982, str. 41)

Pitanja o tome gdje dolazimo i kome pripadamo nemaju potpun odgovor ako se samo misli na roditelje. Dolazi se na svijet u naručaj svojih roditelja. Dijete s vremenom zapaža kako ih treba poštivati, kako treba učiti u školi, ostvariti se u braku kroz djecu, zaslužiti mirovinu i opet otići sa zemlje. Roditelji prihvate dijete, odgajaju ga, podučavaju, uvode u život. Dijete uz roditelje usvaja navike. Oni se brinu o djetetu, pa ponekad ga i kažnjavaju. Ivančić ističe kako svaki pojedinac ima svoje želje i čežnje, kako je i slobodan po svojoj savjesti. Upravo je čovjek dragocjen zbog svog postojanja, on je originalan i može zgrabiti sva bogatstva koja mu njegova originalnost nudi. Čovjek ne smije biti kopija i baš zato treba Boga kako bi upoznao svoju

originalnost. Ivančić govori kako je Bog jedini pravi otac i prava majka. O razvitku čovjeka govori ovako:

„Želim biti buntovnik protiv svih koji me žele učiniti imitacijom nekoga. Hoću biti tvoj original, izvorni tvoj cvijet za ovu zemlju. Zahvaljujem ti za rame i srce koji me podržavaju. Kolike li sreće, ja smijem biti ono što jesam!“ (Ivančić, 1982, str. 42)

Na drugom mjestu Ivančić izražava svoju čežnju za Učiteljem koji će ga naučiti i voditi jer sam ne nalazi u sebi dovoljno snage za svoje bivstvo:

„Čeznem za Učiteljem kojemu bih mogao svratiti kad god zaželim, za Učiteljem koji ne dopušta da mi išta promakne, za Učiteljem koji je zahtjevan. Učitelja tražim koji će mi pomoći izići na kraj sa svojim pogreškama, Učitelja koji daje smisao mom životu, Učitelja koji me uči razumijevati svijet. Trebam Učitelja koji mi pomaže da postanem ono za što sam sposoban. Učitelja koji mi pomaže da ostanem vjeran, Učitelja koji me oslobađa mojih briga, Učitelja koji me iznutra obogaćuje, Učitelja koji mi dopušta da prerastem samoga sebe...“ (Ivančić, 1982, str. 68)

4. Ivančić, T. (2015). *Put do slobodnog čovjeka u Hrvatskoj i Europi*, Zagreb, Teovizija.

Korijeni Europe su u grčkoj filozofiji i kulturi. Snaga duhovne dimenzije i intelekta su razvijali društvo i prodrli do spoznaje čovjekove antropološke konstitucije. Upravo utjecaj Grka je bio toliko jak da je postao službeni jezik u Rimskom carstvu. Rimsko pravo je upravo disciplina na kojoj počivaju korijeni Europe. „građena na logici razuma, zakonitostima etike i razrađenim zakonom, koji je do danas poštovan kao Rimsko pravo.“ (Ivančić, 2015, str. 32)

Kršćanska Europa i njena filozofija je temeljena na Platonovoj i Aristotelovoj filozofiji. Platona je razvio i s kršćanstvom povezao sv. Augustin, dok je Aristotela s kršćanstvom povezao sv. Toma Akvinski. Ivančić stoga govori o ulozi Crkve na području Europe, upravo je ona dala doprinos razvitku glazbe, književnosti, kazalištu, umjetnosti i znanosti. Najbitnija zasluga uređenom društvu Crkva je pružila kroz podizanje škola. Crkva je otvarala osnovne škole, ali i sveučilišta. Ivančić zbori kako Europu razaraju ideologije, a danas je razaranje Europe, čovjek i društva modelirano u neoliberalnoj demokraciji koja ruši prirodne zakone, oslanja se na zlo.

„Ona ruši prirodne zakone, klanja se zlu umjesto dobru, korumpira društvo, skupine i svijet, vidi budućnost svijeta u uništenju čovjeka kako se ne bi zagađivala zemlja, uništava brak i obitelj, čovjeka odvlači od Stvoritelja, odgaja u zlu i grijehu, oduzima čovjeku slobodu, radno mjesto i kruh svagdanji, izbacuje ga iz obitelji, mjesta i domovine, zarobljava ga ideologijama, čini robom novca, užitka i karijere, progoni kršćansku vjeru i uvodi u laž bijegom od znanstvenih istina. (Ivančić, 2015, str. 43)

5. Ivančić, T. (2010). *Hagioterapijska antropologija*, Zagreb, Teovizija.

Hagioterapijska antropologija je knjiga koja ima uvod, četiri cjeline i zaključak, a u uvodu se govori tko je to zapravo čovjek. Hagioterapijska antropologija proučava čovjeka s aspekta njegove duhovne duše, što je u njoj izranjeno i što i kako liječiti. Ljudi nisu odgajani da je čovjekova duhovna duša središte čovjeka i ishodište svega onoga što se naziva čovjekom. O nastanku čovjeka Ivančić govori tako da roditelji nisu potpuni i cjeloviti stvaratelji te oni nisu ni znali kako će se dijete roditi. Dijete je darovano roditeljima, ono im se rodilo, a nisu ga oni rodili (Ivančić, 2010).

Ivančić organizam čovjekove duhovne duše objašnjava kroz trinaest točaka, a to su: osoba, savjest, intelekt, srce, sloboda, karakter, religioznost, kreativnost, čovjekova spolnost, vjera, nada, ljubav, Memorija – pamćenje i sjećanje.

Središnji organ duhovne duše je osoba ili osobnost, čovjek u svojoj osobnosti skuplja sve svoje sposobnosti, to je čovjekovo središte iz kojeg se aktiviraju sve njegove mogućnosti. Čovjek je osoba, a Ivančić to objašnjava kao dostojanstvo i partnerstvo samomu Bogu. „Osoba je čovjekova svijest i samosvijest, čovjekova odgovornost i njegova veličina, čovjekovo dostojanstvo i bezgraničnost.“ (Ivančić, 2010, str.103)

Savjest je čovjeka vodi i upozorava na ono što je dobro i bitno za njegov bitak, savjest traga za ljubljnjem i istinom. Savjest je glas bitka kako kažu istraživači, a to znači da je ona Božji glas u teološkom smislu. Savjest je čuvarica čovjekove egzistencije.

„Tko sluša savjest, taj sluša Boga, tko radi u skladu sa savješću taj radi u skladu s Božjim zakonima, tko poštuje savjest poštuje Boga, tko odgovara glasu savjesti taj zapravo odgovara Bogu i razgovara s Bogom. Čovjek dakle može biti religijski ateisti, ali moralni teist čak i svetac.“ (Ivančić, 2010, str. 105)

Intelekt omogućuje čovjeku da intuitivno spozna temelje svog postojanja i svoje okoline. Duhovno i materijalno čovjek upravo intelektom spoznaje.

„U tom svijetlu čak, smatraju neki istraživači, dijete od trenutka začeca spoznaje Boga, kao što spoznaje i ljubav svojih roditelja. Zato UNICEF traži da majke razgovaraju sa svojom djecom, jer „dojenčad razumije sve, dojenčad razumije srcem“ kaže plakat UNICEF-a. Ta je spoznaja intelekta poput svjetla, jasnoća, sigurnost spoznaje i uvjet povjerenja čovjeka u ono što spoznaje. (Ivančić, 2010, str. 106) Um i intelekt za razliku od razuma spoznaju intuitivno. Čovjek umom spoznaje ono što želi pronaći u prirodi i ostvariti. Razumom zahvaća i istražuje

detalje spoznatog i tu cjelinu čovjek vidi kao viziju. Umom će čovjek stvoriti projekt, a razumom će ga ostvariti u materijalnom svijetu. Um i razum se zato upotpunjuju. Stoga čovjek ima problem u shvaćanju Boga jer to mu je izvedivo jedino intelektom pošto je Bog apsolutan. I baš zato na razini ateizma ne postoji intelekt, već samo na razini razuma (Ivančić, 2010).

Ivančić za srce kaže da je središte događanja u čovjeku, stoga kada je ono nečisto vodi k depresiji i samoubojstvu. Bitno je čistiti srce, pokajati se i priznati ono loše, ono što je orobilo čovjekovu slobodu, a to je grijeh. Kada je srce punjeno ljubavlju, pozitivnim mislima i povjerenjem, tada se ono liječi. Najbolji oblik liječenja srce je kada se čovjek poveže s Bogom na intuitivnoj razini, tada čovjek upija Božju dobrotu, istinu, ljubav, u njega se nastanjuje radost, postaje kreativan i onaj koji živi život u punini. Ivančić zaključuje: „Savjest, intelekt i srce temeljene su sposobnosti čovjekove duhovne duše. Zato ih treba neprestano ozdravljivati, čistiti od zla, okretati prema dobru, dati im da se stalno hrane ljubavlju, povjerenjem, dobrotom i istinom kako bi ljepota sjajila iz čovjekova bića.“ (Ivančić, 2010)

Sloboda je čovjekova odgovornost jer ima mogućnost odabrati kako će živjeti. Slobodna volja je psihofizička razina jednako kao i duhovna razina. Kada čovjek živi duhovnu slobodu, postaje mudar, inteligentan, živi zdravo i pravedno. Slobodna volja također traži liječenje, a glavni lijek je usmjeriti je i oživiti u Božjoj ljubavi.

„Karakter je organ u kojemu se nalaze izgrađene i motivirane krjeposti, vrline, vrjednote i snage za ispravno odlučivanje. Za čovjeka kažemo da je karakter kada drži do svoje riječi, izvrši svoje obećanje, ostane vjeran onome komu je odlučio pomoći, karakter je čovjek koji je pošten, kojemu je savjest važnija od bilo kakvog dobitka. Karakter je, prema tome, snaga za dobro. To je vjernost istini, to je ustrajnost u ljubavi.“ (Ivančić, 2010, str. 111-112)

Religioznost Ivančić naziva kao čovjekovu sposobnost da traži komunikaciju s Bogom. Boga čovjek spoznaje sviješću, iskustvom, intelektom. Ivančić govori kako je sloboda uvijek se opredijeliti za dobro, naime čovjek kao zaveden od zla misli da može birati između dobra i zla i da je to njegova sloboda. Religioznost stoga treba liječiti jer samo slobodan čovjek može ispravno komunicirati s Bogom, prirodom i ljudima (Ivančić, 2010).

Kreativnost je duhovni organ koji čovjeku omogućava razvitak i stvara novo, istražuje te napreduje. Kada čovjek miruje, ne može napredovati. Tako nastaju frustracije, čovjeka pregazi vrijeme. Čovjek nikada ne može stati sa svojim razvojem. Kreativnost je vidljiva u svijetu i u antropološkom području jer upravo u tom području čovjek se gradi i usavršava. Također, kreativnost je vidljiva i kroz intelektualce i moralne osobe koji izrastaju u vrhunske

ljude. Ivančić kaže kako čovjek jest kreativnost jer on mora stvarati. „Kreativnost je čovjekovo zdravlje, njegova budućnost, njegov život ili to je čovjek sam.“ (Ivančić, 2010, 120)

Čovjek je muškarac i žena i jedino kroz njih dvoje je čovjek ostvariv. Čovjekova spolnost je ispravna ako muškarac i žena stvore brak te onda obitelj. Tako je spolnost kreativna i ispravna.

„Čovjek je vrhunsko biće zemlje. stoga je ubiti čovjeka najteži zločin, a istovremeno roditi, odgajati i uopće pomoći čovjeku najviše je i najsavršenije djelo. Da je to istina, pokazuju upravo istraživanja na čovjekovoj duhovnoj dimenziji, gdje se vidi da se devijacije homoseksualnosti mogu liječiti na duhovnoj razini.“ (Ivančić, 2010, str. 122)

Ivančić naglašava kako živjeti spolnost u djevičanstvu, tumači je na razini tijela kao nagon, na razini psihe kao erotiku, a kroz duhovnu razinu, ona je snaga ljubavi i povjerenja te dobrote. Čovjek treba stoga biti gospodar svoga nagona.

„To je ujedno i način kako da oni koji žive djevičanski pomognu onima u braku u odgoju djece i u svakome drugom pogledu, a istodobno da im pokažu da je moguće i u braku biti na razini ljubavi i ne biti rob strast, ni spolne ni emotivne. Postoji i posvećeno djevičanstvo, kada ljudi žele sačuvati svoje tijelo slobodno za istraživanje Božje blizine, za ostvarivanje vrlina i krjeposti, za služenje drugima. (Ivančić, 2010, str. 122-123)

Vjeru Ivančić objašnjava kao spoznaju poštovanja i ljubavi. Vjeru je potrebno pretvoriti u povjerenje kroz spoznaju duha. Vjera je očekivanje dobra, projekt uzdizanja i nadilaženja. Vjera je početak ljubavi i tkivo života kako kaže Ivančić. Vjera se naime razlikuje kroz vjerski sadržaj i vjere kao duhovne funkcije čovjeka. U pogledu duhovne funkcije ona je čovjekova aktivnost i spoznavanje ljubavi, ona je ono što čovjek može biti i treba ostvariti.

Nadu Ivančić definira kao nutarnju snagu kroz koju čovjek ostvaruje vizije vjere. Nada pokreće, daje odlučnost, to je nutarnja sigurnost vjernika. „Ona je otvaranje prozora onda kad si zatvoren u patnji, nada je otvaranje vrata onda kad te zahvati depresija. Nada je pogled u život onda kad se želiš ubiti. Nada je sigurnost da na kraju ostaju dobrota i život,“ (Ivančić, 2010, str. 124)

Ljubav je iskustvo da je netko voljen i poštovan. Ljubav je čovjeka prva i posljednja potreba. Ivančić govori kako dijete čezne za roditeljima baš zato jer ih voli neizmjerano. Roditelji pak kada vole dijete, ono raste i postaje svestrano. Tada je dijete slobodno i zdravo. Ivančić ipak poziva da čovjek mora najprije ljubiti samoga sebe, onda ćeš ljubeći sebe zavoljeti Boga i druge ljude. Zaključak o ljubavi je ipak da onaj koji sebe voli, spreman je izgubiti sve

kako bi se spasio, kako bi sačuvao savjest. Ljubav je stoga lijek i vrhunsko zdravlje čovjeka s kojim može pobijediti sve traume (Ivančić, 2010).

Ivančić se dotiče memorije, točnije pamćenja i sjećanja. Pamćenje je čovjekova prisutnost u njemu samome. Ivančić navodi kako se mudrim ne postaje kada se završi škola, fakultet ili pročita neka knjiga. Mudar uzima to znanje iz teorije i praksom dokazuje znanje. Kroz školovanje i fakultetsko obrazovanje se uči teorija, to ne čini čovjeka boljim, praksa ga čini boljim. „kada pamćenje bude korišteno sjećanjem, kada to teoretsko pamćenje prijeđe u praksu i postane dobra navika, tad postajemo vrsni ljudi, tada dolazimo do sreće, uspjeha, tad je naš život prepun smisla. (Ivančić, 2010, 133)

6. Ivančić, T. (2015a). *Čovjek, brak i obitelj*, Zagreb, Teovizija.

Kroz knjigu *Čovjek, brak i obitelj*, Ivančić želi pomoći da brak i obitelj ozdrave jer se upravo tako prepoznaje slika Božja kroz čovjeka. Danas društvo maše snagom potpisanih glasova, stoga iskorištavaju čovjek i pred školskim i crkvenim vratima navodi Ivančić. Stoga možemo reći da se nalazimo u novome svijetu jer danas se do moći dolazi drugačije, dok se to prije činilo policijom, oružjem, vojskom i novcem. Danas imamo ostvareno predviđanje A. Huxleya koji predvidio da iz našeg jezika žele oskvrnuti riječ majka i cilj je da ta riječ nestane. „Sve se više tabuizira riječ majka. Tako u konačnom zaključku povelje Ujedinjenih naroda izrađene na Svjetskoj konferenciji u Pekingu 1996. godine riječ “majka ili “majčinstvo“ uopće ne upotrebljavaju. Umjesto toga uvedena je nova definicija žene majke. Prema tom tekstu Ujedinjenih naroda riječ je “o ženama za vrijeme odgoja djece“ a to znači da majka i majčinstvo nije nešto što pripada ženinoj prirodi, nego je to samo njezina uloga koju žena tek neko vrijeme povremeno treba preuzeti. To je vrijeme kad ona treba privremeno preuzeti obvezu odgoja djeteta i da to što prije treba obaviti i opet izići iz kuće i tu svoju ulogu završiti. (Ivančić, 2015a, str. 16)

Dragocjeno je svjedočanstvo koje je Ivančić čuo od vjeroučiteljice iz Austrije koja nije bila sretna s ishodom nastave vjeronauka. Nakon nekog vremena počinje moliti kao što je to činila kada je bila dijete i upravo se tih trenutaka radosno prisjećala te si zadala zadatak da ozdravi svoju komunikaciju s Bogom. To su primijetila i djeca je su uvidjela da se vjeroučiteljica osjeća drugačije. Prema svom iskustvu je učenike uputila u molitvu te ih pozvala da Isusu Kristu predaju svoje grijeha, neka sve ono što ih muči predaju Isusu Kristu i onda slušaju što im Isus

ima za reći. U učionici od 35 učenika je vladao mir. Osjetila je kako su i djeca drugačija te ih zamolila da zapišu svoja iskustva, nakon godinu dana su napravili knjižicu s iskustvima vjeroučenika. Djeca su napokon razumjela vjeronauk. Ivančić govori: „Nevjerojatno je da smo vjeru pretvorili u znanost, a počeli vjerovati znanstvenim postignućima. Mučno je da vjeronaukom pravimo neprijateljstvo prema molitvi i živome Bogu. To je ono što može vjeronauk učiniti beznadnim. Nije kasno da se tu mnogo što popravi.“ (Ivančić, 2015a, str. 28)

Ivančić se poziva i na reakcije roditelja prema djeci, s neispravnim reakcijama i odgojem im stvaraju osjećaj straha koji se u njih upisuje. „Djetetu ispadne čaša iz ruku i već na njega vičemo.“ (Ivančić, 2015a, str. 37)

Drugi dio knjige se bavi temom braka koji je osnovna ljudska zajednica. Brak je povjerenje muža ženi i obrnuto, brak je otvaranje vrata intimi u koju muškarac i žena ulaze. „Brak je primanje i davanje, to je prihvaćanje druge osobe i davanje vlastite osobe drugoj osobi“ (Ivančić, 2015a, str. 51)

Muškarac i žena ne biraju brak, već brak izabire njih. Čim je Bog stvarao muškarca i ženu stvorio je i brak. Brak je i poslušnost Stvoritelju. Ljubav se rađa baš kada se čovjek prepusti Bogu. Ljubav se rađa kada muškarac ljubi ženu unatoč svemu. Jednako tako ljubav dolazi kada ništa ne može sputati njihov brak i njihovu ljubav. Stoga je ljubav pobjeda nad svime što nas može uništiti i zato je jača od smrti (Ivančić, 2015a).

Statistike govore kako se brakovi često raskidaju, u Hrvatskoj je to svaki treći ili četvrti brak. Ivančić govori kako upravo u raskidu braka muž i žena doživljavaju brodolom, a s njima i djeca. Djeca tada ostaju bez doma. Zakonom su dodijeljena ili ocu ili majci, a zapravo nisu ljubljena. Djeca tada gube sklad roditelja, više nemaju primjer ljubavi u svome djetinjstvu. Razoren je ambijent u kojem su djeca trebala rasti. Pomoć je potrebna takvoj obitelji jer tjelesne i psihičke bolesti se mogu lakše izliječiti naspram onih duhovnih. Duhovne bolesti su dostupne Božjoj milosti. Duhovna terapija je potrebna članovima obitelji, a da se brak izliječi potrebno je započeti s čvrstim osloncem na Boga, tako je moguće i izlječenje dječjih rana. (Ivančić, 2015a)

Djeci je potrebna majčinska nježnost i očeva zaštita. Muž stoga treba biti nježan prema supruzi jer tada djeca osjećaju sklad, a to dovodi do osjećaja sigurnosti i ljubavi. O liječenju braka u radu će se tumačiti i kroz Ivančićevu knjigu *Ozdravimo suvremeni brak*.

Treći dio knjige govori o obitelji, kada se Ivančić obazire na odgoj govori kako je potrebo razlikovati načela od promjenjivih uvjeta situacije. Vidljivo je to što roditelji sukladno svojoj dobi djetinjstva i puberteta pokušavaju razumjeti istu dob kod svoje djece. Razlika i promjenjivost u naraštajima je ono na što bi roditelji trebali biti spremni. Kao što kroz povijest je ljudsko tijelo trebalo hranu i piće, tako i danas djeca trebaju učiti kroz školovanje, pisati zadaće, učiti i boriti se iako gradivo, niti škola nisu isti naspram prijašnjih vremena.

„Prema tome, odgoj djece nije u tome da se djeci kaže što se smije, a što ne smije, da im se jedno zabrani, a drugo dopušta, jer oni nisu sposobni ni shvatiti, nit otkriti gdje su moralne vrijednote, gdje su kulturne vrijednosti, gdje su ljepote života, gdje je odvažnost, hrabrost, pravednost, gdje je darežljivost, toplina, osjećaj za siromaha i bolesnika. Djeci treba pomoći da to vide, otvarati im oči duha, pomoći im da se izliječi njihova duša, te tako postanu zdravi. Odgoj je ljubav koja zrači između roditelja i djece.“ (Ivančić, 2015a, str. 77)

Vjeroučiteljica je Ivančiću svjedočila kako je zatekla svoje učenike iz sedmog razreda tijekom tuče. Tuča je uzrokovala krv i vjeroučiteljica svjedoči kako je osjećala jezu. Nakon što su prestali s tučom, vjeroučiteljica pita djevojčice zašto su se tukli, a djevojčice odgovaraju. Kako su dečki htjeli curama pokazati da se i oni znaju boriti po uzoru na prikazanja iz filmova. Negativni utjecaji televizije i sadržaja koji se može upijati kroz digitalan svijet, u djeci stvara sliku svijeta. Odbačenost od najranijeg djetinjstva je viđena i po tome da djeca odlaze u jaslice, umjesto da tada upijaju roditeljsku ljubav. Upravo djeca kada osjećaju da su izdana i da im nije dano što im je potrebno i obećano u njima stvara bijes i protest.

7. Ivančić, T. (1995). *Liječiti brak i obitelj*, Zagreb, Teovizija.

Korijeni svakog čovjeka leže u njegovom trenutku začeća. Putem gena se na dijete prenosi i dobro i zlo, a roditelji su to isto primili od prijašnjih naraštaja. Moguće je kako dijete nije bilo željeno u trenutku začeća, mnoge su moguće rane zbog nedostatka ljubavi roditelja prema djetetu, ali upravo Ivančić govori da ako se korijeni osobe oslone na Boga tada je čovjek siguran, zdrav, osjeća se voljenim i željenim te zna kako je potreban. Ivančić tumači da ako je djetinjstvo bilo lijepo, njegovano, nježno, obasuto ljepotom, ako se dijete učilo moliti i razgovarati s Bogom, onda će to dijete izrasti u zdravu odraslu osobu. (Ivančić, 1995.)

Jedna prostitutka je u pariškom muzeju Louvre svakodnevno gledala sliku ispod koje je pisalo Kruh i vino. Čuvar muzeja ju je upitao koji je razlog njenog očaravanja tim djelom. Prostitutka odgovara: „U njemu vidim sve stvari koje nikad nisam imala: obitelj, dom, djecu, radost, stvarnu ljubav.“ (Ivančić, 1995, str. 38)

Priča o nedostatku ljubavi kroz djetinjstvo viđena je i kada je mlada djevojka dovedena u zatvor jer je počinila ubojstvo. Odgojiteljica joj jedina pristupa s ljubavlju, grli je i ljubi, a djevojka tumači da je to prvi puta u njenom životu da ju je netko poljubio (Ivančić, 1995).

Ivančić ljude koji govore da ne mogu znati postoji li Bog, uspoređuje s djetetom u majčinoj utrobi, ona ga hrani, brine o njemu, osjeća majčinu srdžbu, ali i njenu radost, a ne može nikako znati da njihova majka postoji. „Ni mi ne možemo vidjeti Boga sve dok ne iziđemo iz ograničenosti ove zemlje i uđemo u vječni život.“ (Ivančić, 1995, str. 43)

Potrebno je iscijeliti rane koje su nastale u majčinoj utrobi, najnužnije je majci sve oprostiti. Opraštajući se ulazi u dobro, tada se čovjek miče od zla, oprostom se čovjek odvraća od osвете. Ivančić naglašava kako je sasvim sigurno kako je u svakom trenutku u utrobi s djetetom Isus Krist koji štiti dijete, dokaz te ljubavi je upravo postojanje čovjeka. Upravo postojanje Ivančić objašnjava kao najradosniju vijest i primjer Božje brige za čovjeka (Ivančić, 1995).

O braku Ivančić govori da je prelaženje muškarca u oca i žene u majku. Ljubav u braku je ta koja stvara novog čovjeka. Ljubav muža i žene Ivančić naziva dvojstvo, a s djetetom postaje trojstvo, stoga bračnu ljubav tumači kao znak Božje trojstvenosti. Stoga brak treba svakodnevno liječiti kako ne bi robovao zloupotrebi spolnosti, pornografiji te prostituciji. Isus stoga brak pretvara u sakrament kroz koji stavlja svoju prisutnost i sigurnost između bračnih drugova. Na kraju Ivančić poziva Boga da se njegova ljubav nadvije nad svim brakovima. Poziva da i brakove zahvati čistoća Svete Obitelji jer ona će preobraziti brak i obitelj (Ivančić, 1995).

Brak se liječi molitvom, predanosti Božjoj ljubavi, a na djeci se liječi duša govori i Dostojevski, a nama to Ivančić prenosi kroz tumačenje da smo promatrajući djecu se duša liječi. Potrebno je ne koristiti djecu da se pomoću njih liječi duša, već liječiti djecu, točnije njihovo djetinjstvo pošto je život skup svih vremenskih trenutaka koje čovjek nosi u sebi od trenutka začeca. Ivančić naglašava kako su prve tri godine najvažnije za osiguravanje ljubavi i nježnosti djeci. Ipak liječenje djetinjstva je izvedivo kroz oprost, to je uvijek prvi korak prema ozdravljenju. Drugi korak je prihvaćanje prisutnosti i ljubavi Božje kroz te ranjive i bolne trenutke djetinjstva (Ivančić, 1995)

Kada se pogleda što sve dijete čini, troši i zapravo u materijalnom svijetu ono ništa ne doprinosi. Kad se ipak gleda ona duhovna strana, žena koja nosi dijete nazivaju blagoslovljenom i da je u blagoslovljenom stanju. Rođenje djeteta je radost i ono se slavi. Ivančić naglašava ljepotu djeteta jer upravo ono zna grliti, ljubiti, poštivati i cijeniti roditelje. Ipak zanimljivo je primijetiti kako siromašniji materijalno žele imati više djece te u statistički

gledano imaju. Zapravo su time bogatiji u duhovnom smislu. Dijete nije stroj, ono je vječno, Božansko i ljudsko. „I ne zaboravi da je Isus rekao, tko prima jedno dijete, njega prima. I da je potrebno biti kao dijete želiš li ući u nebo. Neka Bog blagoslivlja djecu i domovinu djecom.“ (Ivančić, 1995, str. 76)

„Čovjek je čovjeku najbolja zaštita. Čovjek je čovjeku najbolji učitelj, najbolja sigurnost, najbolja budućnost.“ (Ivančić, 1995, str. 83) Najbolji odgoj djece je primjerom, a roditelji to znadu krivo činiti jer djecu više opominju, nego li usmjeravaju. Opomenom i zabranom se djetetu stvara zidove koji stvaraju probleme kroz njihov život, u djecu su upisane zabrane i strahovi. Da bi zemlja bila bliža raj, potrebno je djecu odgajati kroz ljubav i Ivančić kaže da bi svijetu trebale klinike u kojima bi se učilo kako ljubiti (Ivančić, 1995).

8. Ivančić, T. (2016). *Ozdravimo suvremeni brak*, Zagreb, Teovzija.

Brak i obitelj su središte čovječanstva, temelj društva. Čovjek odrasta u braku i obitelji. Čovjek se iz braka rađa, u brak ulazi i stvara obitelj, kroz brak prepoznaje svoju sličnost s Bogom. Brak određuje čovjeka, a to znači da dva muškarca nisu čovjek, kao što ni dvije žene nisu čovjek, tvrdi Tomislav Ivančić. On piše da su muškarac i žena stopljeni u jedno biće te se ostvaruju kroz rađanje djece. Dijete je samostalno biće, ali je plod oca i majke. (Ivančić, 2016, str. 5)

Ivančić naglašava kako su brak i obitelj različite stvarnosti. Brak spada pod jedinstvo muža i žene, dok je obitelj jedinstvo roditelja i djece. Muškarac i žena su zasebno ograničeni, ali zato kada u braku svoje sposobnosti podijele i ujedine su cjeloviti i potpuni, onu su tada potpun čovjek. Obitelj i brak nisu jednake stvarnosti. Brak spada pod jedinstvo muža i žene, dok obitelj spada pod jedinstvo roditelja i djece. Obitelj se obogaćuje djecom. Pod naslovom plodnost braka profesor naglašava dva cilja braka, a to su ljubav i djeca. Brak se stoga rađa u za nebo. Ako se roditelji poštuju, ljube i vjerni su jedno drugome, tada se djeca rađaju i duhovno (Ivančić, 2016, str. 13).

Tomislav Ivančić naglašava kako su najteže antropološke bolesti nastale u bazičnoj fazi života, a to je od začeca do puberteta. Kada majka i otac, djeci daju ispravan primjer ljubavi, upravo tu djecu je lako odgajati, kako moralno, tako i vjerski, a razlog tomu je cjelovitost djece pošto su i zemaljska i nebeska. Kada roditelji nisu ispravan primjer djeci, tada djeca imaju stresno i teško djetinjstvo koje je puno boli. Takva djeca nažalost bivaju depresivna i suicidalna

te gube zemaljski i nebeski život. „Zlo je manjak dobra. Zlo je mrak, a mrak nije ništa drugo, nego manjak svjetla. Tako je i zlo manjak dobra“ (Ivančić, 2016, str. 33).

Zlo razara brak, a svaki brak je bolestan, ali može i postati zdrav. Muž i žena su u braku zbog toga da rode djecu i žive za njih. Dijete je upravo sjedinjenost oca i majke, otac i majka su korijeni postojanja djeteta i baš kada su ti korijeni zdravi, tada dijete može zdravo odrasti. Kada se roditelji ljube, djeca odrastaju slobodno. Ivančić poziva na razumno bračno spolno sjedinjenje jer treba svjesno i odgovorno odrediti koliko djece mogu uzdržavati i odgajati. Svijest bračnih drugova se ubija abortivnim sredstvima i samim abortusom, a to donosi strah, depresiju i razne bolesti i ono najbitnije ubija se dijete. Ivančić uspoređuje spolno uživanje s prostitutkama i zaključuje da bi svaka od njih bila najradosnija da je spolni odnos toliko važan. Primjer radosnih i plemenitih ljudi je baš viđen u braku jer majke i očevi koji žive svjesno, sveto i plemenito su najsretniji ljudi. Ljubav je ta koja usređuje bračne drugove i djecu. Brak kao središte društva nosi temelje za budućnost domovine i napredak društva. Terapija braka je bitna. Važno je s ljubavlju djelovati i shvatiti kako je to zajednički posao jer problem jednog u braku je zajednički problem. Treba temeljito liječiti brak te s ljubavlju pristupati otkrivanju rana. Pronaći bazično područje koje je uzrokovalo oštećenje i patološko stanje. Uzroci i izvori bolesti kako somatskih, psiholoških, antropoloških i teoloških mogu se naći u duhovnoj duši, točnije duhovnom organizmu (Ivančić, 2016).

9. Ivančić, T. (2016a). *Roditelji, učitelji i učenici*. Zagreb, Teovizija.

Roditelji, učitelji i učenici knjiga je koja najviše govori o odgoju i obrazovanju u djelu Tomislava Ivančića. Cilj knjige je pomoći prosvjetnim djelatnicima. Škola je ta koja treba učenike voditi k pravdi, istini, dobroti i ljubavi. Odgoj i obrazovanje trebaju se usmjeriti na osobnost učenika, davati im moralno-etičku čvrstoću. Cilj je stoga da obrazovanje služi dobru i upravo tako se može izgraditi novi školski sustav u kojem će prosvjetni djelatnici biti novi, jednako kao i učenici. Hagioterapija prosvjete je cilj knjige koja govori da temelj prosvjete počinje roditeljima. Ipak u prosvjeti su važni i djelatnici, upravo djeca usvajaju ličnost prosvjetnog djelatnika. Bitno je odgojiti prosvjetne djelatnike koji će zdravo utjecati na učenike. Prosvjetni kadar je slika mladih. Ivančić naglašava kako učenik treba biti intelektualno i etički zdrav. „Antropološki zdrav učitelj imati će zdrave učenike, a antropološki zdravi učenici će radom usvajati znanja i svjesno ih arhivirati za budućnost.“ (Ivančić, 2016a, str. 8) Ivančić

govori kako za fizički razvitak učenika služi tjelovježba, psihički razvoj koristi vježbe razuma, dok antropološka razina treba dijete usmjeravati prema vrjednotama, mudrosti, kreativnosti te dostojanstvu (Ivančić, 2016a).

O duhovnoj duši kao i u *Hagioterapijskoj antropologiji* Ivančić u knjizi *Roditelji, učitelji i učenici* spominje i nove pojmove o duhovnoj duši. život, *ratio*, svijest, umjetnost i talenti. (Ivančić, 2016a)

U liječenju uma i razuma bitno je prestati misliti, govoriti i činiti zlo. Potrebno je to okrenuti na dobro jer to ozdravlja dušu, posebice intelekt i razum. Svijest se ozdravlja unošenjem dobrih slika, doživljaja, iskustva, odluka i djela. Karakter se ozdravlja kada se u njega unose vrline i krjeposti. Pamćenje treba obogatiti lijepim slikama, dobrim ljudima, važno je upijati dobre sadržaje. Stvaralaštvo se liječi stvaranjem i razmišljanjem jer ono je plod duha, uma i razuma. Religioznost se liječi okretanjem prema Bogu jer je on apsolutno dobro, jednako kao i vjera. Nada se liječi oslušujući Božje riječi u duši. Ljubav se liječi kroz oprost, etičnost, moralnost. (Ivančić, 2016a)

Naime dobro i zlo su nasljedni, stoga će djed, otac i dijete imati iste i slične probleme ili dobre rezultate. Genetika se ne prenosi samo genetikom, već i komunikacijom. Važno je da učitelji i vjeroučitelji žive stoga pozitivno, moralno i humano. Ivančić ukazuje da su učenici budući voditelji naroda, a oni ovise o odgojiteljima, učiteljima i profesorima. Prosvjetni djelatnici grade društvo, a djeca idu u školu zbog razvoja, promjene i učenja. Upravo su i prosvjetni djelatnici pozvani mijenjati se kroz rad s učenicima. Dijete čezne za znanjem i svladavanjem vještina. Ozbiljno je jer želi imati značajnu ulogu u životu, stoga je pohvala i razumijevanje učenika iznimne važnosti. Učenjem dijete postaje svježije, sposobnije, inteligentno i drago. Dužnost škole je da uz znanje učenicima daje primjere morala, vrlina, mudrosti, a dok to prosvjetni djelatnici čine, oni odgajaju i sebe. „Škola je prvotno za napredovanje učitelja, profesora, odgajatelja. Tek ako oni svaki dan naprave tu svoju domaću zadaću, moći će uspješno poučavati i odgajati učenike.“ (Ivančić, 2016a, str. 64)

Dio knjige govori i o cjelovitom odgoju. Školski sustav danas bježi od duhovnog znanja. Zadatak škole je ipak odgajati čitavog čovjeka. Prosvjeta treba biti slobodna od ideologija i politike. Potrebno je učenike naučiti misliti, ispravno zaključivati, biti osoba koja živi etično i moralno te je spremna otisnuti se u svijet kako bi doprinijelo suradnjom i stvaranjem.

„Nema sumnje da je odgoj mladih generacija najvažniji i najteži posao.“ (Ivančić, 2016a, str. 68). Otpor u učenicima se stvara kada ih se na nešto prisiljava. Ivančić poziva na

hagioterapijsko liječenje otpora. Učenik mora imati svoje dostojanstvo, ako njega izgubi nije u mogućnosti napredovati. „Prosvjetni djelatnik mora biti uvjerljiv da bi učenici bili uvjereni. Prosvjetni djelatnik treba raditi kao s partnerima, a ne kao materijalima koji moraju prići bilo kako školske sadržaje.“ (Ivančić, 2016a, str. 72) Uloga učitelja i prosvjetnih djelatnika je da budu produžena ruka roditeljima. Ako to čine ispravno učenici će se njihovog djelovanja sjećati kao i roditeljevih, a samim time će i sebe obogatiti i odgajati. Kada se djeca dobro odgajaju onda se stvara bolje društvo.

„Kada je 1998. godine kardinal Kuharić upitao predsjednika Franju Tuđmana, zašto nije počela duhovna obnova Hrvatske, predsjednik je odgovorio: 'Duhovnu obnovu ne mogu provesti političari i novinari, nego samo Crkva i škola.' Ona bi konačno trebala započeti.“ (Ivančić, 2016a, str. 85).

Saveznici da bi učenici mogli biti oni koji intelektualno razmišljaju i unaprjeđuju društvo su savjest, intelekt, razum i slobodna volja. Naime ovisnosti su ono s čime se djeca prvotno suoče kroz primjer i kasnije oni postanu dio tog paravana. Tako stradaju sama djeca, a i oni sami postaju negativan primjer nadolazećim generacijama. Ovisnosti se najbolje liječe kada se učeniku podiže dostojanstvo. Tako se pobjeđuje i lijenost. Svaki čovjek je jednak u svome dostojanstvu, tada je on aktivan i napreduje. Pohvala upravo liječi učenike, kada im se pokaže da se na njih misli, pokušava ih se razumjeti, tada se u njima događa ozdravljenje. Smisao života i dostojanstvo svake osobe su najbolji lijekovi i za one najteže bolesti. „No, ni smisao ni dostojanstvo se ne mogu uvjerljivo posredovati učeniku, ako mu nije posredovano iskustvo živoga Boga, Stvoritelja i Prijatelja čovjeka. Zato je vjeronauk znanstveno ne samo opravdan u školi, nego nužan za zdravlje i uspješnost učenika.“ (Ivančić, 2016a, str. 94)

Potrebno je i učenike učiti da budu u povjerenju s drugim ljudima te tako rješavaju konflikte kroz argumentirane razgovore i dogovore. Da bi se učenike obratilo od zla na dobro, iz nemoralna u moral, od pakla u nebo, od besmislenosti u smislenost, potrebno je i iskustvo prosvjetnog djelatnika koji će svojim primjerom učenike moći uvesti u egzistencijalnu stvarnost. To može činiti kratkim govorom te učenike ostaviti u tišini kako bi upijali tu istinu. Učenike se može zamoliti da svoja iskustva podijele međusobno jer to upravo oporavlja djecu od trauma koje su stekla tijekom djetinjstva. „Ubrzo se u cijelo školi zapazi kako je taj razred daleko kvalitetniji od drugih. A na učenicima se zapaža neki ponos, samosvijest i volja za daljnji napredak.“ (Ivančić, 2016a, str. 98)

O školskom sustavu Ivančić započinje kroz tumačenje kako su djeca temelj i nada svakog društva. Škola ima razne djelatnike. Oni su na svom radnom mjestu najviše zbog

učenika. Potrebno je to učenicima ponavljati kako bi shvatili da se u njih ulaže, kako društvo svoje snage usmjerava na njih. Od škole se učenici otuđuju zbog strogosti. Ravnatelj bi trebao shvatiti kako samo jedna negativnost prosvjetnog djelatnika može zahvatiti sve prosvjetne djelatnike i oni s tom negativnosti odlaze svim učenicima. Ravnatelj i djelatnici moraju surađivati. Upravo ideje učitelja ravnatelji trebaju poduprijeti ako mogu utjecati na napredak učenika. Ivančić kaže da bi bilo interesantno pitati prosvjetne djelatnike što njima predstavlja Ministarstvo prosvjete i športa. Tragično je ako ministar i suradnici ne služe čovjeku, to je sebično i nazadno za društvo i domovinu. U školskom sustavu važno je kako se do učenika posreduje znanje. Moguće je da se povijest, hrvatski jezik, vjeronauk i predmeti vezani uz znanost i umjetnost mogu tumačiti protiv vlastitog naroda. Kada se kroz mentalitet i duh naroda tumače humanističke znanosti onda se znanje do učenika posreduje kvalitetno, mirno i iz ljubavi prema domovini. Ideološka tumačenja otuđuju učenike svom narodu, stvaraju u njima krivo uvjerenje o njihovoj kulturi i tradiciji. „Ministarstvo i ravnatelji škola bi trebali bdjeti nad prosvjetnim djelatnicima, kako se ne bi kod djelatnika uvuklo ideološko, a ne stvarno tumačenje školskih predmeta.“ (Ivančić, 2016a, str. 112)

O vjeronauku u školi Ivančić govori kako to nije uvođenje vjere i obreda Crkve te religije u školu. To je znanstveno dokazano posredovanje podataka o izvoru i stvarnosti čovjeka. Vjeronauk treba pokazati koji su uzroci i izvori vjere, zašto je vjera bitna za svakog čovjeka. Pokazuje se kako vjeronauk treba iskustvo vjere kod vjeroučitelja kako bi učenici osjetili svoje organe duhovne duše. Uz iskustvo vjeroučitelj treba vjeroučenike obogatiti znanstvenim podacima te im svjedočiti vjeru kako bi ih intelektualno u to uvjerio. Ako praksu trebaju ostali predmeti, treba ju i vjeronauk. Vjeroučitelj treba poznavati i antropološku strukturu čovjeka. Vjera se ostvaruje kroz antropološki i teološki organizam. Ipak vjeroučitelj treba poznavati i nove znanstvene podatke kao bi bitna otkrića prenio vjeroučenicima. Neuroznanost je otkrila modul „Bog“ i „točka Bog“ u mozgu, otkrila je kako je savjest „glas bitka“ i „stvarnost duhovne inteligencije“ Znanost jasno tumači postojanje Isusa Krista, a proučavaju se još podaci kliničke smrti i ukazanje Gospe, stoga se radi i na istraživanju mistika i iskustva vjere. Ivančić naglašava kako korist od vjeronauka ima i hrvatsko društvo. Kroz vjeronauk učenici dobivaju uvid u smisao života, razumijevanje čovjeka, otkrivaju i oslonac na Stvoritelja, a to je čovjekova sigurnost kako je voljen. Vjeronauk prosvjetne djelatnike čini i poziva na bolju suradnju i na dublje razmišljanje. Vjeronauk pomaže shvatiti kako Crkva nije jaka zbog vjernika i voditelja Crkve, već snagom koja je iznad svih ljudi. Snaga Duha, prisutnost Isusa Krista iz Nazareta i ljubav Boga Oca je Crkva jaka. Korist od vjeronauka ima

i Crkva jer dobiva mlade koji dobivaju razloge za moralan i svet život, a kroz vjeronauk se svijet diže na višu moralnu i intelektualnu razinu.

„Vjeronauk djeluje kao svjetlo i kao kvasac u tijestu društva. U viziji, koju donosi vjeronauk, svi ljudi, bilo da su ateisti, agnostici, pripadnici raznih religija ili ideologija i nacija, nalaze razlog da žive s punim poštovanjem, povjerenjem i suradnjom, tražeći mir i smisao života svatko na svoj način i u svojim prilikama.“ (Ivančić, 2016a, str. 116)

10. Ivančić, T. (1997). *Ako oprostiš*. Zagreb, Teovizija.

Knjiga profesora Tomislava Ivančića *Ako oprostiš* sadrži poglavlje o odgoju djece. Profesor govori kako najdublje povrijeđene mogu uzrokovati najbliži. Roditelji mogu povrijediti djecu, ali i djeca roditelje. Problemi djece i roditelja u pubertetskim godinama čest su problem. Ako su rane preduboke, a djeca tragaju za slobodom, dolaze do raznih ideja i mnogih poteza koji su bijeg od kuće. Neka djeca čim odu žele da im se roditelji jave, dok određena djeca se odluče čak samostalno školovati i osamostaliti (Ivančić, 2000, str.120).

Roditelju su ljuti na mnoge proteste djece, ali profesor govori kako je ključno oprostiti im. Bijeg djece od kuće je zapravo znak kako su više željni roditeljske prisutnosti. Kakvu god grešku ili greške dijete načinilo, treba to prihvatiti, oprostiti mu i krenuti nanovo, dopustiti djetetu da se nanovo rodi (Ivančić, 2000, str. 121).

Ono od čega dijete može živjeti, prima od roditeljske baštine. Roditelj djetetu mora oprostiti kako ne bi ostalo razbaštinjeno. Ako roditelj djetetu ne oprost, ostavlja ga bez nade, bez budućnosti. Roditelj je produženje svoje djece i ako ih ljubi i dokazuje da je sposoban za ljubav, takav roditelj je dostojan vječnog života (Ivančić, 2016, str. 121).

Biblija također kazuje o odbjegli sinu, a kada nije više nije znao kuda u svome životu, vraća se ocu. Otac je čeznuo za sinom jer je ipak on krv njegove krvi. Srdačna reakcija oca kada je vidio sina jasno govori da je sve sinu oprostio, bio je strpljiv i dočekao ga je. Pripremio mu je najbolju gozbu. Čim se dijete odluči na povratak, pokajalo se i želi započeti nanovo, a na roditeljima je da to djeci omoguće (Ivančić, 2000 str.121-122).

Profesor govori da nakon puberteta nastaje vrijeme kada roditelji više nisu utjecajni na djecu odgojem. Djeca i roditelji tada trebaju postati prijatelji, moliti za njih i nastaviti ih ljubiti jer zapravo je baš to novo doba odgoja. Takav odgoj postaje važniji od onog koji je bio vezan uz tjelesnu njegu. Ljubav nudi djetetu slobodu (Ivančić, 2000 str.122-123).

11. Ivančić, T. (2015b). *Kršćanska vjera spašava i liječi*. Zagreb, Teovizija.

Naslijeđene rane su tema koja je vezana uz odgoj i obrazovanje, a o toj temi piše (Ivančić, 2015). Poznato je kako postoje nasljedne bolesti, a čovječanstvo je jedno svi ljudi su povezani. Svaki čovjek je rođen od majčine utrobe i Ivančić navodi „svaki od nas nosi, na neki način, čitavo čovječanstvo u svojim nutarnjim duhovnim arhivama. Čovjek je nekako, čitav svijet. Zato je svaki čovjek dragocjen, kao i čitav svijet.“ (Ivančić, 2015, str. 37).

Nemoralni činovi oca uvući će se i u djecu, jednako tako i sklonost samoubojstvu iz prijašnjih naraštaja. Profesor se pita moraju li i djeca osjetiti nedostatke predaka? Čovjek je cjelina svih vremenskih dijelova. Stoga tko čovjeka tako shvaća, shvaća i rane koje u sebi nosi. Rane se najintenzivnije mogu dobiti od trenutka začeca, rođenja i u prve tri godine života. Ako se dijete kroz taj period osjeća odbačenim, to je problem i roditeljevih rana. Takvi ljudi kasnije ako svoje rane ne izlijeće strepe od kritike i grješke. Njih više pogađa kritika naspram djece koja su imala normalno djetinjstvo. Skloniji su depresiji, tuzi, ranjiviji su i skloniji novim ranama. Ivančić naglašava da ako dijete prilikom rođenja nije prihvaćeno, kroz život reagira agresivnije. Ako u prve tri godine života osjeti roditeljsku strogost naspram roditeljske ljubavi u djetetu ostaje zabilježen manjak ljubavi i povjerenja. Usporedno gledano dijete koje osjeti ljubav roditelja, a nadasve osjeti da ga se Bog uvijek ljubi, osjeća potrebu za rastom i dokazivanjem, ide u smrt bez straha, doživljava se kao zrelog čovjeka (Ivančić, 2015).

12. Ivančić, T. (2011). *Ostati uspravan*. Zagreb, Teovizija

Knjiga *Ostati uspravan* (Ivančić, 2011.) govori kako djeca kroz primjere doživljavaju poglede na život. Sugovornik u poglavlju „Primjeri privlače“ profesoru Ivančiću je bio profesor u gimnaziji, predavao je latinski i njemački jezik te kao zamjenski profesor i hrvatski jezik. Profesorov sugovornik uočava probleme u učenju među srednjoškolcima. Ivančićev sugovornik poziva profesora na traženje rješenja. Profesor Ivančić zbori kako bi organiziranjem seminara za njih bio čak krivi potez te smatra da je najpotrebnije da profesor humanističkog predmeta može najviše pridonijeti odgoju i preobrazbi učenika. Profesor humanističkih znanosti samim voljenjem tih učenika može bolje razumjeti njihove rane i protestne postupke. Ivančić smatra kako profesor najviše može učiniti za učenike ako će primjerice analizirati književni tekst,

komentirajući poslovicu na latinskom. Profesor ako izrekne svoja iskustva iz djetinjstva učenicima, dobiva povjerenje i interes. Profesor treba biti svjedok koji će govoriti kako se borio kroz život i kako je uspio ostati human. Potrebno je da govori kako je nadoknadio roditeljsku ljubav koje nije imao dovoljno. Govoriti o tome kako nismo sami i kako gleda na život uz osjećaj prisutnosti Stvoritelja zainteresirati će učenike i pomoći im da imaju šira iskustva na pogledu vlastitih problema i rana. Učenicima je potrebno pokazati razliku između humanog i nehumanog postupka (Ivančić, 2011).

„Trebaju učenicima pokazati put pravde, umjerenosti, čistoće, ljepotu prijateljstva, druženja, povjerenja, ljepotu umjetničkog i fascinantnog u životu. Tako će u njima rasti povjerenje, ali će ujedno otkriti i svoje vlastito biće, osjetit će da ih profesor voli, poštuje i razumije, cijeni njihove argumente.“ (Ivančić, 2011, str. 139)

Ivančić nudi rješenje za učenike koji su vjernici i ateisti. Učenicima koji su ateisti profesor treba pristupiti tako da zbori kako je razgovarao sa svojim vlastitim biće. Potrebno je da govori o tome kako je odabrao put pravde i ljubavi, mudrosti i čestitosti. Sukladno tim vrijednostima bit će korisni i drugima nakon svog zemaljskog života. Kako su te vrijednosti nepobjedive jer se kroz njih stječe povjerenje i poštovanje. Profesor je uspio steći povjerenje učenika, tako da je kroz razne tekstove i nastavu učenicima pristupao prema savjetima Tomislava Ivančića. Profesor je razumio i one učenike koji prave nered, razgovarao je s njima u četiri oka, pokazao im je kako ih voli i poštuje, to mu je bilo vraćeno. Ivančić o iskustvu gimnazijskog profesora zaključuje „To iskustvo dokazuje da je to pravi put obnove škole i učenika. Treba početi od glave, od učitelja i profesora.“ (Ivančić, 2011, str. 140)

13. Ivančić, T. (2016b). *Put u novi život*. Zagreb, Teovizija

Knjiga *Put u novi život* govori što sve ljubavljaju mogu otac i majka. Kada se otac i majka ljube, raduju se ishodu jer taj ishod je rođenje djeteta. Ivančić govori da čovjek treba u sebi roditi duhovno čovjeka jer tada postaješ dobar i vidiš dobro u bližnjima. Ivančić sluša Isusovu poruku da bude kao dijete jer Isus govori kako djeci pripada Kraljevstvo nebesko. „O, kako djeca liječe našu dušu. Kad vidiš djecu tada shvatiš da netko drugi drži ovaj svijet, moj život, moje zdravlje, a ne moj rad, moja pamet, moja diploma.“ (Ivančić, 2016, str. 44)

Dijete je oslonjeno na roditelje. Tako i roditelji trebaju biti oslonjeni na Boga. Mnogo je krivih primjera što roditelji čine, uzalud se trude ići zaraditi u inozemstvo jer tako gube vjeru,

domovinu, kulturu i djecu, a sve zato jer se odlazi za novcem. Roditelji su djeci cijeli život, raduju im se kada ih vide. Roditelji moraju živjeti i umirati za djecu. Kada djeca imaju takve roditelje, to su onda sretna djeca. Kao što djeca sve predaju roditeljima i sve očekuju od njih, tako i roditelji trebaju svoje boli, patnje, poteškoće, bolesti, brige, grijehe i smrt predati Bogu. Ivančić govori da želi biti dijete Božje, zna kako može puno učiniti na zemlji, ali ne može spasiti svoju dušu, produžiti svoj život, zato Ivančić sve poziva da budu kao djeca, oslone se na Boga i uđu u Kraljevstvo nebesko (Ivančić, 2016).

14. Ivančić, T. (1993). *Otmjenost duše*. Zagreb, Teovizija

O tome koliko su muškarac i žena važni jedno drugome vidi se u njihovoj nadopuni i ulozi u obitelji. Ivančić kazuje kako je muškarac bez žene kao stablo bez ploda, dok žena bez muškarca nema kuće ni djeteta. Jedno bez drugoga ne mogu ispuniti svoje životne uloge, a žena je za muškarca plodno tlo. Muškarac upravo na tom plodnom tlu pušta svoje korijene i raste. Žena je izuzetna u nježnosti i ljubavi, dok je muškarac nositelj razuma i snage. Muškarac stoga spoznaje razumno i diskurzivno, dok žena spoznaje intuitivno i srcem. Ivančić govori kako žena lakše dolazi do Božje prisutnosti, bolje poznaje nježnost i zato je kao majka ta koja ljubi dijete od začeca. Dijete je ujedno i muž i žena, ali ipak posebno biće. Dijete izlazi iz utrobe majke i to nije samo fizički čin, već izlazi iz majčine nježnosti, čežnje i topline. U odgoju roditelji imaju veliku ulogu spomenuti se da svetkuju dan Gospodnji. Nedjeljom je potrebno imati odijelo i primjerom djeci pokazati što znači pripadati i Božjoj obitelji (Ivančić, 1993).

Bit rasta i razvoja čovjeka je i u davanju, postoje ljudi koji konstantno primaju i uče, a ne daju i ne poučavaju, neki sazrijevaju, a ne sazriju, ima ljudi koji rastu, a ne odrastu. Čovjek je upravo tu da naučeno drugoga podučiti i utječe na razvoj drugoga, a to može činiti u bilo kojoj dobi života. Ivančić zbori kao malo dijete sve usrećuje oko sebe, nasmijava ih, raduje, čini odrasle smirenijima. Također što je važno kod svakog pojedinca, to je čitanje, a Ivančić kaže da nije ključno što čitaš, već kako čitaš. Čovjek će rasti sve dok bude davao (Ivančić, 1993).

Knjiga *Otmjenost duše* govori i o školi Božjih suradnika. Započinje time da se čovjek ne rađa sa znanjima koja imaju roditelji. Bog čovjeku daje razum i mogućnost da se razvija, što je i vidljivo kroz kulturu, znanost i umjetnost. Bog je čovjeka načinio kao svoga suradnika, a dužnost čovjeka je da stvara i bude gospodar prirode. U školi čovjek prvo učio o Božjim djelima jer uči osnove prirode i zemlje, osnove životinja i biljaka. Uči o čovjeku i tome od čega se svijet

na kojem biva sastoji. Ivančić govori kako učenici u školi uče o Božjem stvarateljskom djelu. Škola je zaključuje prostor u kojem se uči o Božjim i ljudskim djelima, kroz školu čovjek postaje sposoban funkcionirati kroz život. Tek kada društvo ima školovane pojedince može napredovati i važno je da se u školi uoče Božja i ljudska djela jer čovjek se tako obogaćuje i ima priliku graditi novi svijet. „Neka Bog blagoslovi naše škole.“ (Ivančić, 1993, str. 72).

15. Ivančić, T. (2013). *Vapaj za dobrim ljudima*. Zagreb, Teovizija.

Vapaj za dobrim ljudima u samom početku govori kako je čovjek dužan učiniti nešto. Primjer je priča o obitelji koja je s djecom stigla u restoran i čula psovača koji se nije smirivao. Roditelji su odlučili s djecom napustiti restoran (Ivančić, 2013).

Ivančić naglašava kako društvo ima mnogo obrazovanih, a malo intelektualaca, stoga luta moralni sustav u kojem se nalazimo, a da bi čovjek bio intelektualac mora prije svega biti moralan i čestit. Naglašava da onaj koji odluči biti bolji, taj je već započeo duhovnu obnovu. Važno je imati vrijedne i moralne studente, da profesori nisu skloni ideologiji. Ono što je također bitno je da čovjek bude u skladu s vremenom, ako je čovjek spreman mijenjati se i poboljšati kvalitetu života u krugu obitelji i samom društvu, tom čovjeku je vrijeme saveznik. Ivančić se dotiče i umirovljenika i govori da ako oni nemaju vlastite zadaće podliježu bolestima (Ivančić, 2013).

Vapaj za dobrim ljudima govori o tome kako je najbolje odgojiti djecu. „Najbolje ćeš odgojiti svoju djecu ako ih učiš podnositi patnje i u naporima stvarati dobra djela.“ (Ivančić, 2013, str. 80) Tijelo ne smije prevladati duhom. Bitno je da ljudi imaju za što živjeti jer ako imaju kako živjeti, a nemaju zašto živjeti propadaju, odaju se ovisnostima. Mladi vape za dobrim rezultatima, žele se natjecati, napredovati i rasti. Roditelji trebaju od djece zahtijevati da stječu vrline, da nauče rješavati probleme, tako će graditi bolju budućnosti. Problem nezaposlenosti je upravo praznina zbog te nezaposlenosti, dobro je ako se mladima omogući stvaranje zaposlenja. Omogući li se mladima da se trude i stječu te se mogu uzdržavati, to ih zadržava u domovini, tako mladi grade domovinu (Ivančić, 2013).

Doticanje prosvjete i mladih Ivančić tumači tako da su učitelj i profesor budućnost naroda. Dano djeci od učitelja i profesora u njima posijano ostaje i grana se. Nužni su stručni učitelji i profesori. Oni koji će biti kompletni ljudi i uzor djeci. Ne može se naučiti živjeti iz

knjiga, već se to iščitava iz lica onih čije su duše uzori. Odgojitelji i nastavnici trebaju sa strahopoštovanjem pristupati djeci. Politika i gospodarstvo ima zadatak da učini odgojitelje, učitelje i profesore onima koji će biti poštovani u društvu. Ivančić zbori kako je Isus odgojio dvanaest apostola i sedamdeset dva učenika i da je kroz njih preobrazio svijet, a to i dalje čini. Ivančić zaključuje da ako odgojitelj vjeruje u svemogućeg učitelja iz Nazareta, on je dosljedan te se od njega može učiti i napredovati. S njihovih lica se iščitava kakav treba biti (Ivančić, 2013).

16. Ivančić, T. (2015c). *Ne boj se, samo vjeruj*. Zagreb, Teovizija.

„Riječ vjerovati ima dvostruk sadržaj. Ponajprije; to znači držati za istinu ono što netko govori. Drugo pak značenje riječi vjerovati jest imati povjerenja.“ (Ivančić, 2015c, str. 70). Ivančić povjerenje definira kao na oslanjanje na onoga kome vjerujemo. Ujedno je to i snaga kojom se čovjek oslanja na život, budućnost, ljude i Boga. Dijete se oslanja na roditelje i umrlo bi kada ne bi imalo to temeljno povjerenje. Roditeljsko izražavanje ljubavi u djetetu stvara sigurnost, ali ako dijete ne dobije što očekuje, ako osjeti strogost, grubost, slabe reakcije na plač, kada nema roditeljske nježnosti tada se u djetetu stvara sumnja i osjeća kako nije dovoljno voljeno. Tada se dijete osjeća ugroženo i tada se ruši snaga koju nazivamo povjerenjem. Povjerenje opada, strah raste. Dijete tada postaje psihički i duhovno bolesno. Ivančić još naglašava kako je povjerenje temelj na kojem čovjek stoji. Vjera i povjerenje su shodni i kada nema vjere čovjeka snalazi beznade i nemoć. Ako dijete ima povjerenja u roditelje, vjeruje svemu što im roditelji upućuju. Naime, ako nema povjerenje tada je dijete sklono drskosti i prkosi roditeljima te ne prihvaća njihove savjete, a to znači da odgoj nije ispravan. Dijete kroz pubertet i ostale faze života osvećuje nepovjerenje. Tada se rađa otpor sa strane roditelja i djece, a roditelj tada dijete ne smije kažnjavati, već ozdraviti odnos. Nedostatak roditeljske ljubavi, roditelji djetetu trebaju nadoknaditi Božjom nježnošću, to se može molitvom i tako da se dijete podsjeti da je tijekom cijelog života Bog bio uz njega. Bog čovjeka konstantno stvara, naglašava Ivančić. Nema trenutka, niti detalja kada Bog nije s nama. Da bi se rane iscijelile i ozdravile, potrebno je otvoriti svoju prošlost Božjoj prisutnosti. Ivančić zbori i obrazovnom sistemu te naglašava kako je vjera nužna i u školi. Učiteljeva grubost i nevjerodostojnost u učenicima stvaraju osvetoljubivost, učenici tada ne vjeruju podacima učitelja, ne žele učiti njegov predmet. Snaga čovjeka je u tome da vjeruje drugom čovjeku (Ivančić, 2015c).

17. Ivančić, T. (2008). *Bog preobražava*. Zagreb, Teovizija.

„Ako vidiš muškarca i ženu, vidiš i dijete koje je tajnovito i prisutno.“ (Ivančić, 2008, str. 136) Muškarac i žena se ne mogu u potpunosti razumjeti. Razumom ne mogu dopirati jedno do drugoga. Kada se pristupa s nježnošću, ljubavlju, radoznalošću, tada je moguće da se osoba dublje spozna. Nije moguće potpuno poznavati drugu osobu, to je zapravo misao koja dokazuje da se ta osoba prestala voljeti. Voljeti se može samo ono što ljubiš i vidiš kao tajnu. Istinski brak je odnos duha i duše, a tek onda tijela. Muškarac ne može prestati biti muškarac i žena ne može prestati biti žena. Ako žena želi postati muškarac ili muškarac želi postati žena, nemoguće je da budu sretni. Muškarac gleda objektivno, žena subjektivno, a upravo su zajedno cijeli čovjek. Da bi brak bio dubok i da bi se doživljavao do kraja, potrebno je voljeti se, slušati jedno drugo, također biti radoznao i otvoren prema bračnom drugu. Tako se jedno u drugo neprestano zaljubljuju. Ako se spolnosti pridoda duša onda je to predivno naglašava Ivančić. Tako se duhom spoznaje osoba. Iz te tajne spolnosti proizlazi Bog i prilazi čovjeku. Muškarac i žena čeznu jedno za drugim i žele se ukorijeniti jedno u drugome. Najveća ruševina između muškarca i žene je grijeh, a dolazak čovjeka u nebo Ivančić prikazuje tako da muškarac u nebo dolazi kroz ženu, a žena kroz muškarca te dijete kroz roditelje. Čovjek i u djevičanstvu može duboko spoznati suprotni spol, ozdraviti svoj, zdravo gledati na spolnost i brak (Ivančić, 2008).

18. Ivančić, T. (1993a). *Putevi puni nade*. Zagreb, Teovizija

U knjizi *Putevi puni nade* sadržane su učestale Ivančićeve teme o tome što je povjerenje, brak, kako ga liječiti, tko je muškarac, a tko žena, ali ono što je novost je poglavlje o mudrosti koje je povezano s odgojem i obrazovanjem. „Mudrost je stvarnost koja drži svijet, koja je u pozadini svega, koja je stup svega postojećeg. Znanje dotiče površinu stvari, dotiče stvari izvana, dotiče oblike, ali ne i život sam. Znanje stoga spada u zakone materijalnog, prirodnog svijeta.“ (Ivančić, 1993a, str. 139).

Mudrost je veća od znanja jer poznaje duhovni svijet i zakone života, ali i spašavanje života. Ivančić spominje da i Sveto Pismo naglašava da onaj tko sadrži mudrost, sadrži i besmrtnost. Što je i logično ako mudrost zna spasiti život. Mudri poznaju budućnost jer u njima počiva

prošlost. Mudrac poznaje i korijene zla te ih znade izbjeći. Ljepota mudrace je u tome što svoju snagu crpi iz Božje srca. Ivančić navodi prisposobu učenika i učitelja. Govori učenicima da njihova dobrota bude kao voda. Prva poruka je da budu dobri kao voda jer je korisna za mnoge potrebe i sve čisti te svemu daje život. Druga poruka je da se voda bori za svoju formu. Treća poruka je da voda traži najniže mjesto koje čovjek ne želi. Četvrta poruka je da voda isparava na suncu i podiže se u bistro nebo. O mudrosti Ivančić dovršava da je čovjekov susret s Isusom Kristom bitan jer tko se s njime susretne taj postaje mudar. (Ivančić, 1993a.)

19. Ivančić, T. (1998). *Gdje je izlaz*. Zagreb, Teovizija.

Mnogi misle da čovjek nije slobodan jer je odgojen već od djetinjstva, određen je religijom, bontonom, školskom spremom, ljudskim obzirima i dogovorima među ljudima. Čovjeka ipak obilježavaju njegove boli, uvjerenja, pročitane knjige. Upravo te situacije pokazuju da je čovjek slobodan jer je poput djeteta kojeg majka tjera da sjedne kako bi mu zavezala cipele. Nakon što ga prisilno posjedne, dijete poručuje majci da izvana stoji, ali iznutra sjedi. O majci Ivančić govori da ju treba kroz život znati nositi jer je ipak ona nas nosila u utrobi. Tragedija je stidjeti se majke i bit loš prema njoj. Radost je susresti se s majkom jer tako se bolje razumije život. Upravo preko majčinske ljubavi bolje se razumije ljubav Božja. Majka je stoga dodir s Bogom. Na križnom putu Isus Krist susreće svoju majku, oni su se tada postali jedno. „Zato kršćanska duša ne može odvojiti Isusa od Marije. Svaki od nas treba blagoslovljeno srce majke, da bi preživio sve padove i očajje. Majka je dolazak neba.“ (Ivančić, 1998.)

20. Ivančić, T. (1991). *Za bolji svijet*. Zagreb, Teovizija.

Ivančić govori kako je poželjno da bračni drugovi nakon molitve ili tijekom bitnih zajedničkih trenutaka jedno drugo blagoslove polaganjem ruku. Najpotrebnije je to činiti djeci. Upravo se u utrobi majke dijete tako čuva, rađa zdravo i nadvladava stresove jer čim majka položi ruku na svoju utrobu ona tim činom izražava ljubav prema djetetu i moli za blagoslov. „Poznato je da dijete u utrobi majke podmeće glavicu tamo gdje majka stavi ruku na utrobu. Ono spontano traži blagoslov i nježnost. Kao i svaki čovjek, tako je i dijete željno ljubavi.“ (Ivančić, 1991, str. 96)

Dijete koje je u majčinoj utrobi, doživljava majku izvan sebe i utrobe, tako i čovjek doživljava Boga izvan zemaljskog svijeta. Majka ne može djetetu dati svu sigurnost, jednako tako anđeli i sveci ne mogu ljudima dati život. Bitna je stoga molitva za dijete s položenom rukom na utrobi. Tu ljubav i nježnost prima djetetov duh, tu se dijete susreće s Bogom. Da nema spasa za dijete u sedmom mjesecu trudnoće su bile riječi koje je mlada trudnica čula od liječnika, ali ona je rekla kako je zadnja Božja riječ. Dvadesetak ljudi je molilo za nju i dijete i dogodilo se čudo, a to je da se dijete rodilo zdravo i kasnije normalno išlo u školu. Nakon toga je začela drugo i treće dijete bez poteškoća. Kada se dijete rodi, treba nastaviti s blagoslivljanjem, posebice prilikom teških trenutaka. Blagoslovom se sipa nježnost u dušu djeteta, a to je najbolje činiti dok dijete spava. Roditelji bi tada trebali polagati ruke na djecu, moliti za blagoslov i mir. Tako se dijete bolje prilagodi svijetu. Roditelji koji su tako činili svjedoče kako su im djeca fizički zdrava i da su se oslobodili od psihičkih nemira. Važno je naime razlikovati kršćanske blagoslove naspram drugih naglašava Ivančić. (Ivančić, 1991).

21. Zaključak

U ovom radu je djelomično pokazano kako prof. dr. Tomislav Ivančić u izabranim i ovdje predstavljenim radovima piše o odgoju i obrazovanju. Nastojalo se staviti naglasak na pedagoško-metodičke teme i pedagoško-aksiološki pristup odgoju i obrazovanju. Pokazano je kako Ivančića do izražaja dolazi jedan holistički pristup tematici odgoja i obrazovanja, utoliko što on čovjeka promatra kao tjelesno, razumsko i umsko biće. Promatra ga i kao biće emocija (srca). Upravo emocijama (srcu) posvećuje značajnu pozornost u govoru o odgoju i obrazovanju. Promatrajući njegovu metodu i njegov pristup poremećenim ljudskim odnosima i osobnostima dolazi do izražaja Ivančićeva želja liječiti ljudske emocije. Emocije, bilo dobre ili loše, sežu još od djetinjstva, pa i Ivančić svoje čitatelje nutka da pred svijest dovedu svoje kako lijepe tako i manje lijepe trenutke. Tim spoznajama Ivančić nastoji oplemeniti i prosvjetu. Ivančić govori i o odgoju nakon odgoja, zapravo poziva da roditelji i djeca postanu prijatelji i vrhunski suradnici.

Kako bi se ostalo unutar zadane pedagoško-filozofske tematike ovdje nije uzet u obzir Ivančićev teološki pristup odgoju, koji je iznimno važan za potpuno shvaćanje njegove misli o odgojno-obrazovnim temama.

Konačno, imajući u vidu Platonovu mudrost da i sami razgovor o dobru ljude čini boljima, i Ivančićeva nastojanja za ostvarenjem harmonije i dobra ostavit će svoj trag na onima koji budu čitali njegova djela ili prakticirali njegove preporuke.

22. Literatura

- Ivančić, T. (1982). *Oče*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost.
- Ivančić, T. (1988). *Pođi za mnom, susret s Isusom Kristom u Križnom putu*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost.
- Ivančić, T. (1997). *Ako oprostiš*, Zagreb, Teovizija
- Ivančić, T. (2015). *Put do slobodnog čovjeka u Hrvatskoj i Europi*, Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (nepoznato). *Antropologija, patologija, terapija*, Zagreb, Zajednica Molitva i Riječ
- Ivančić, T. (1995). *Liječiti brak i obitelj*, Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (2016). *Ozdravimo suvremeni brak*, Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (2008). *Bog preobražava*. Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (2010). *Hagioterapijska antropologija*, Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (2015). *Put do slobodnog čovjeka u Hrvatskoj i Europi*, Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (2015a). *Čovjek, brak i obitelj*, Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (2015b). *Kršćanska vjera spašava i liječi*. Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (2015c). *Ne boj se, samo vjeruj*. Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (2011). *Ostati uspravan*. Zagreb, Teovizija
- Ivančić, T. (1991). *Za bolji svijet*. Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (2015d). *Svakodnevno druženje s Isusom*. Zagreb, Teovizija
- Ivančić, T. (2016a.). *Roditelji, učitelji i učenici, hagioterapija prosvjete*, Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (2016b). *Put u novi život*. Zagreb, Teovizija
- Ivančić, T. (1993). *Otmjenost duše*. Zagreb, Teovizija
- Ivančić, T. (2018). *Svakodnevno druženje s Isusom*, Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T., Rechberg, A. (1994). *Molitva koja liječi*, Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (1993a). *Putevi puni nade*. Zagreb, Teovizija
- Ivančić, T. (1998). *Gdje je izlaz*. Zagreb, Teovizija.
- Ivančić, T. (2014). *Profesore, odgovorite mi....* Zagreb, Teovizija
- Ivančić, T. (2013). *Vapaj za dobrim ljudima*. Zagreb, Teovizija.

Izjava o izvornosti diplomskog rada

Izjavljujem da je moj diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

Bruno Vučković